

Práca s triedami „Deň otvorených dverí“

Stretnutie v našom zariadení alebo priamo na škole

Stretnutia s triedou na I. stupni ZŠ prebiehajú prevažne na pôde školy, vzhľadom na možnú náročnosť presunu a cestovania triedy do nášho zariadenia.

Na II. stupni ZŠ a na SŠ preferujeme v rámci práce s triedou **stretnutie v našom zariadení**. Týka sa to v prvom rade prvých stretnutí s triedami. **Opakované stretnutia prebiehajú zvyčajne na pôde školy v trvaní 2 vyučovacích hodín**. Ak triedny/-a učiteľ/-ka (škola) preferuje z nejakých dôvodov stretnutie s triedou na pôde školy, vieme samozrejme vyjsť v ústrety.

Z našej skúsenosti vyplýva, že **stretnutia v našom zariadení majú väčší vplyv a efekt na zmenu správania žiakov/-čiek**. V školskom prostredí sa ťažšie dosahuje zmena správania žiakov/-čiek, nakoľko žiaci/-čky reagujú stereotypne v školskom prostredí a sú menej ochotní zmeniť práve svoje negatívne správanie.

V našom zariadení sme schopní flexibilnejšie reagovať na potreby žiakov a variovať daný program (hlučnejšie aktivity, ktoré môžu byť na škole rušivé pre ostatné triedy, lepšie materiálne zabezpečenie k jednotlivým aktivitám). Vieme si lepšie rozdeliť jednotlivé bloky a aktivity podľa potrieb žiakov (na škole zvoní a narúša to koncentráciu žiakov/-čok a musíme si k tomu prispôsobiť program). Program v našom zariadení je časovo dlhší a intenzívnejší.

V rámci práce s triedou nastáva niekedy problém s tým, že ak

škola oznámi konanie stretnutia v našom zariadení žiakom/čkám a ich rodičom, tak sa niektorí žiaci „zámerne“ na termín stretnutia nedostavia. Často sú to žiaci/-čky s adaptačnými a sociálnymi ťažkosťami, ktorí by práve mali byť na stretnutí. Je úlohou triedneho/-ej učiteľa/-ky a školy, aby sa snažili namotivovať žiakov/-čky (ich rodičov) a vysvetlili im význam takýchto stretnutí, aby boli ochotní sa zúčastniť týchto stretnutí bez obáv a strachu.

Súhlas rodiča s účasťou dieťaťa na našich aktivitách

Naše zariadenie nezabezpečuje súhlas zákonných zástupcov s účasťou žiaka/-čky na našich skupinových aktivitách. Vedenie školy zvyčajne na začiatku školského roku uzatvára dohodu s rodičmi dieťaťa, v ktorej vyjadrujú súhlas, aby sa ich dieťa vo všeobecnosti zúčastňovalo skupinových aktivít organizovaných štátnymi zariadeniami alebo subjektmi s platnou akreditáciou. Aj pri existencii všeobecného súhlasu rodičov odporúčame informovať rodičov o každom konanom stretnutí s triedou v spolupráci s našim zariadením. Je dôležité poskytnúť rodičom relevantné základné informácie o našej organizácii a stručnú charakteristiku danej aktivity (nami organizované stretnutie s triedou, typy jednotlivých preventívnych aktivít sú dostupné na našej internetovej stránke: <https://poradnaba2.sk/oddelenia/oddelenie-prevencie/>). Citlivo bývajú vnímané besedy na tému „Riziká vplyvu ideologických spoločenských – religionistika, sekty a kultúry“ a „Partnerstvo a riziká sexuálneho života“.

Odborná správa z práce s triedou

Správu zo stretnutia s triedou poskytujeme na základe dožiadania triedneho učiteľa/-ky, vedenia školy. Je dôležité, aby ste nás na potrebu vypracovania správy upozornili po skončení stretnutia. Ak nás požiadate o správu po dlhšom časovom období (napr. 2 týždne, máme skúsenosť že aj po

mesiaci), správa nemusí byť natoľko podrobná a výstižná, ako by mohla byť. V niektorých prípadoch Vám sami navrhujeme, že vypracujeme správu zo stretnutia. Sú to situácie ako vážne narušené vzťahy v triede, náznaky šikanovania, vážne vyhrady žiakov/-čok ku správaniu konkrétneho učiteľa/-ky alebo potreba správy pre školu pri komunikácii s rodičmi. Po každom stretnutí s triedou sa uskutočňuje konzultácia s triednym učiteľom/-kou, súčasťou ktorej sú odporúčania pre prácu s triedou a dohoda na spoločnom postupe (napr. návrh individuálneho alebo skupinového poradenstva rodičovi určitého žiaka/-čky, zmena pravidiel v triede, komunikácia triedneho/-ej učiteľa/-ky s konkrétnym učiteľom/-kou, voči ktorému sa žiaci/-čky vyjadrili kriticky). Pred ďalším stretnutím s triedou (v poradí druhé, tretie a pod.) požiadame formou krátkeho dotazníka triedneho/-u učiteľa/-ku o zhodnotenie momentálnej situácie v triede a ktoré odporúčania alebo opatrenia sa podarilo v triede zrealizovať. Informácie nám slúžia na prípravu ďalšieho preventívneho programu v triede.

Následná individuálna alebo skupinová poradenská práca so žiakom/-čkou

Po stretnutí s triedou konzultujeme s triednym/-ou učiteľom/-kou návrhy, postupy a odporúčania, ako ďalej postupovať s triedou alebo jednotlivými žiakmi/-čkami. Pri odporúčaní **ďalšej poradenskej práce so žiakom/-čkou**, triedny/-a učiteľ/ka kontaktuje zákonného zástupcu žiaka a informuje ho stručne o našich záveroch. Triedny/-a učiteľ/ka poskytuje zákonnému zástupcovi žiaka/-čky kontakt na naše zariadenie. Zákonný zástupca žiaka/-čky má možnosť voľby poradenského alebo špecializovaného zariadenia. Pokiaľ sa rozhodne nás kontaktovať, poskytujeme mu telefonicky alebo osobne informácie o dôvodoch ďalšej poradenskej práce a následne možnostiach, ktoré ponúka naše zariadenie (individuálna poradenská práca, skupinová poradenská práca).

Predčasné ukončenie stretnutia s triedou

alebo besedy na škole

Z našej skúsenosti nastáva takáto situácia priemerne jedenkrát za rok (na ilustráciu v školskom roku 2015/2016 sme v doobedňajších hodinách uskutočnili 361 skupinových aktivít). Stretávame sa s názorom, že pokiaľ my ako „odborníci“ nedokážeme pracovať s danou triedou, tak ako si s týmito žiakmi/-čkami môže poradiť škola a učitelia/-ľky. Rozumieme Vám v tom, že predčasné poslanie triedy do školy z nášho zariadenia (alebo v prípade besedy skrátenie besedy o jednu vyučovaciu hodinu) Vám prináša organizačné problémy. Na druhej strane v tejto triede malo byť vyučovanie, čiže iba vo výnimočných prípadoch Vám môže chýbať učiteľ/ka, ktorý/-á by ich odviedol/-la do školy.

Predčasné ukončenie stretnutia nevnímame ako naše zlyhanie. Je to snaha, aby žiaci/-čky prebrali zodpovednosť za svoje správanie. My sa snažíme namotivovať žiakov/-čky k spolupráci, k dodržiavaniu pravidiel. Ak opakovane žiaci v triede odmietajú spolupracovať – nezapájanie sa do aktivít, porušovanie pravidiel, násilné správanie voči sebe, voči nám, tak dostávajú informáciu, že stretnutie prestáva mať význam a bude ukončené. Snažíme sa a je dôležité rozlišovať zámerný odpor žiakov a provokovanie dospelého od neschopnosti udržať pozornosť (žiaci/-čky s diagnózou ADHD, ADD, v nižších ročníkoch ZŠ, vyčerpanosť žiakov na konci trojhodinových stretnutí). Väčšina tried po našej výzve dokáže zastaviť nespokojujúce správanie a dohodnúť sa, že nejakým spôsobom budú s nami spolupracovať a nájdeme spoločnú reč. V niektorých prípadoch to ale nie je možné a žiaci sa rozhodnú pokračovať v nespokojujúcom správaní a dôsledkom toho je, že si volia zároveň aj predčasný odchod z nášho zariadenia do školy, na čo boli predtým upozornení.

Prítomnosť triedneho/-ej učiteľa/-ky na stretnutiach s triedou

Triedny/-a učiteľ/-ka sa priemerne zúčastňuje každého tretieho stretnutia, ktoré zorganizujeme.

Vo väčšine prípadov privedie triedny/-a učiteľ/-ka triedu do nášho zariadenia na začiatku stretnutia. Triedny/-a učiteľ/-ka je pre nás najlepší/-ia pomocník/-čka, partner/-ka, ktorý/-á nám dokáže objasniť situáciu v triede, skupinovú dynamiku, anamnézu jednotlivých žiakov/-čok (poprípade ich rodinnú anamnézu), sformulovať zákazku, na čo sa máme zamerať. Pokiaľ to nie je možné (najčastejšie je PN), vychádzame z informácií, ktoré ste uviedli v „online prihláške na prácu s triedou“, popr. nás informuje učiteľ/-ka, ktorý/-á ich priviedol/-la do nášho zariadenia. Bez základného obrazu o triede a základných informácií máme veľmi sťaženú situáciu pri našej práci s triedou a nedokážeme sa zamerať na podstatné procesy, ktoré sa môžu v triede odohrávať. Je pre nás dôležitý aj následný rozhovor – konzultácia s triednym/-ou učiteľom/-kou po stretnutí (nie je podstatné či sa zúčastnil/-a stretnutia), na ktorom sa snažíme hľadať spoločné riešenia situácie v triede, snažíme sa sformulovať odporúčania pre ďalšiu prácu v triede. Ak nie je možná osobná konzultácia po stretnutí s triedou, sme k dispozícii osobne v našom zariadení v popoludňajších hodinách (zvyčajne do 16:30) po telefonickom dohovore alebo posielame stručné informácie elektronickou formou alebo formou vypracovania správy zo stretnutia s triedou.

To, či sa zúčastní triedny/-a učiteľ/-ka stretnutia s triedou, si vieme odkomunikovať telefonicky alebo emailom aj pred stretnutím s triedou. Rozhodnutie o účasti triedneho/-ej učiteľa/-ky na stretnutí primárne nechávame na jeho/-jej rozhodnutí.

Kedy preferujeme a odporúčame, aby na stretnutí bol/-a triedny/-a učiteľ/-ka: novovzniknuté triedy, piate ročníky ZŠ,

prvé ročníky na SŠ, v prípade, že triedny/-a učiteľ/-ka vníma svoj vzťah s triedou vo všeobecnosti ako otvorený a priateľský, žiaci/-čky sú podľa jeho/jej vedomostí schopní bez strachu a obáv pred ním/ňou komunikovať.

Výhoda účasti učiteľa/-ky na stretnutí je, že žiakov/-čky môže pozorovať pri odlišných interakciách ako v školskom prostredí. Na stretnutiach žiaci/-čky musia komunikovať spolu, spolu rozhodovať, snažiť sa splniť určité ciele a úlohy spoločne. Veľmi rýchlo sa odкрýva skupinová dynamika, skupinové role, žiaci/-čky sa ťažšie kontrolujú pri spontánnych hrových aktivitách a správajú sa prirodzene či už v negatívnom alebo pozitívnom zmysle. Triedny/-a učiteľ/-ka sa stáva na chvíľu „jeden/-na z triedy“, zúčastňuje sa jednotlivých aktivít a môže sa emocionálne a vzťahovo priblížiť k žiakom/-čkám. Tak ako pre žiakov/-čky platí aj pre učiteľa/-ku pravidlo dobrovoľnosti zapojenia sa. Pokiaľ nemá záujem zúčastniť sa nejakej aktivity z akýchkoľvek dôvodov, je to v poriadku. Jeden z hlavných cieľov skupinových stretnutí je spoločný pozitívny zážitok a stretnutie môže viesť ku zblíženiu a priblíženiu sa triedneho/-ej učiteľa/-ky a triedy. Prítomnosť učiteľa/-ky vnímame ako veľký prínos pri diskusiách o problémoch a konfliktoch v triede, keďže vie poskytnúť pohľad na problém, „problematické správanie“, normy školy zo strany učiteľov/-liek školy. Diskusia sa vďaka tomu stáva objektívnejšia a ľahšie sa hľadajú riešenia konfliktných situácií.

Kedy neodporúčame, aby učiteľ/-ka bol/-a na stretnutí – napr. vážny konflikt triedneho/-ej učiteľa/-ky s triedou, konflikty žiakov/-čok s inými učiteľmi/-kami, predpokladaná možnosť skrytého, nenápadného šikanovania alebo ubližovania medzi žiakmi.